

Esivalmisteisten kaiteiden tuotehyväksyntä Suomessa

Kaiteita valmistetaan erilaisista materiaaleista kuten teräksestä, alumiinista, lasista, erilaisista levyistä, puusta, betonista ja muuraustuotteista tai näiden yhdistelmistä. Kaiteen runko ja levyosa voidaan toimittaa erikseen tai koko kaide mukaan lukien kiinnitykset toimitetaan yhtenä pakettina, jolloin kyseessä on kaiteiden tuotejärjestelmä.

Esivalmisteisten teräs- ja alumiinikaiteiden kelpoisuuden osoittamismenettelyistä on erilaisia tulkintoja Euroopassa. EU:n komission kanta on, että kaiteiden tuotejärjestelmät, joita käytetään pelkästään kaatumisen (putoamisen) estämiseen ja joihin ei kohdistu rakennuksesta pystysuuntaisia voimia, eivät kuulu nykyisten voimassa olevien harmonisoitujen tuotestandardien soveltamisalan piiriin. Sen sijaan ainakin rakennuksen runkoa kantava tai jäykistävä teräs- tai alumiinikaide kuuluu EN 1090-1 soveltamisalan piiriin.

Esimerkkejä muista harmonisoitujen tuotestandardien piiriin kuuluvista kaiteista tai niiden osista:

- Kaiteen lasiosat CE-merkitään lasveja koskevien harmonisoitujen tuotestandardien perusteella lasivalmistajan toimesta.
- Kaiteen teräs- ja alumiiniprofiilit yleensä CE-merkitään niitä koskevien harmonisoitujen tuotestandardien perusteella.
- Betonielementtikaiteet CE-merkitään EN 14992:n perusteella.

Huom: Kaiteen osan kuten lasilevyn tai teräs- ja alumiiniprofiilin CE-merkintä ei vielä osoita kaiteen eikä välttämättä sen osan rakenteellista kelpoisuutta.

Ympäristöministeriön asetus 477/2014 kantavista rakenteista koskee myös käyttöturvallisuuden kannalta merkittäviä rakenteita. Tällaisia voivat olla asetusta soveltavan ympäristöministeriön ohjeen kohdan 2.1 mukaan mm. kaiteet. Kaide on käyttöturvallisuuden kannalta merkittävä, kun putoamiskorkeus on vähintään 0,5 m. Suojakaidetta on käytettävä, kun putoamiskorkeus on vähintään 0,7 m.

Käyttöturvallisuuden kannalta merkittävästä kaidejärjestelmästä laaditaan rakennesuunnitelma. Mitoitus tehdään (ensisijaisesti) eurokoodien ja niiden asetuksina sekä ympäristöministeriön ohjeina annettujen kansallisten valintojen mukaisesti. Teräs- ja/tai alumiiniosiltaan kaiteiden valmistus tapahtuu eurokoodien kanssa yhteensopivien toteutusstandardien (EN 1090-2 ja EN 1090-3) mukaisesti.

Kaiteiden kiinnitykset kantavaan runkoon on kohteen rakennesuunnittelijan tarkistettava erikseen.

Yleensä kaiteiden tuotejärjestelmille ei ole harmonisoitua tuotestandardia. Valmistajilla on siten mahdollisuus hankkia eurooppalaiseen tekniseen arviointiin (ETA) perustuva CE-merkintä tai kansallinen tuotehyväksyntä (varmennustodistus). Jos kumpaakaan edellä mainituista ei valmistaja ole hankkinut, voidaan kelpoisuus osoittaa rakennusvalvonnalle eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain (954/2012) 17 §:n mukaisesti rakennuspaikkakohtaisella selvityksellä. Selvityksessä voidaan tällöin hyödyntää esimerkiksi päteväksi todetun tahon myöntämää vapaaehtoista tuotesertifikaattia (ks. myös eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun ympäristöministeriön asetuksen (555/2013)13 §).

Antti Koponen
Johtaja
Rakentamisen Määräykset
Rakennusteollisuus RT ry
antti.koponen@rakennusteollisuus.fi